

Tekst en foto's:
Jan Vosselmans

Kasteel Kijkuit in Wijnegem

GRUUNRANTROUTE

Ontdek de natuur in de stadsrand

Vlak bij de stad Antwerpen ligt een grote groene long van niet minder dan 35 vierkante kilometer oppervlakte, of tien keer groter als het Central Park in New York. Dit aaneengesloten gebied staat ook bekend als GruunRant (of: Groene Rand rond Antwerpen). Bedoeling van overheid, verenigingen en vrijwilligers is deze zone te behouden en waar mogelijk zelfs verder uit te bouwen. Wij trokken alvast op verkenning uit.

GROENE RAND

GruunRant omsluit de woonkernen van Merksem, Ekeren, Brasschaat, Schoten, Schilde, Wijnegem en Deurne. Tijdens onze ontspannende tocht komen we zowel bekende als minder bekende bezienswaardigheden tegen. We maken kennis met tal van kastelen en domeinen. Ongewild zorgde de adel van weleer voor natuurbehoud, dankzij de aanwezige parken, domeinen en bossen die we nu nog altijd kennen. Een aantal daarvan bleef in privébezit, andere werden aangekocht door lokale

'Gorilla's on the move' van Maarten Schaubroeck in het Rivierenhof in Deurne

overheden.

De vereniging GruunRant stippelde zelf een knooppuntenroute uit en gaf een bijkomende gratis flyer uit met plannetje en tekstgegevens. Het gaat om een lusvormige route van 47 kilometer, met mogelijkheden om de rit in te korten tot 24 of 27 kilometer. Voor elk wat wils dus.

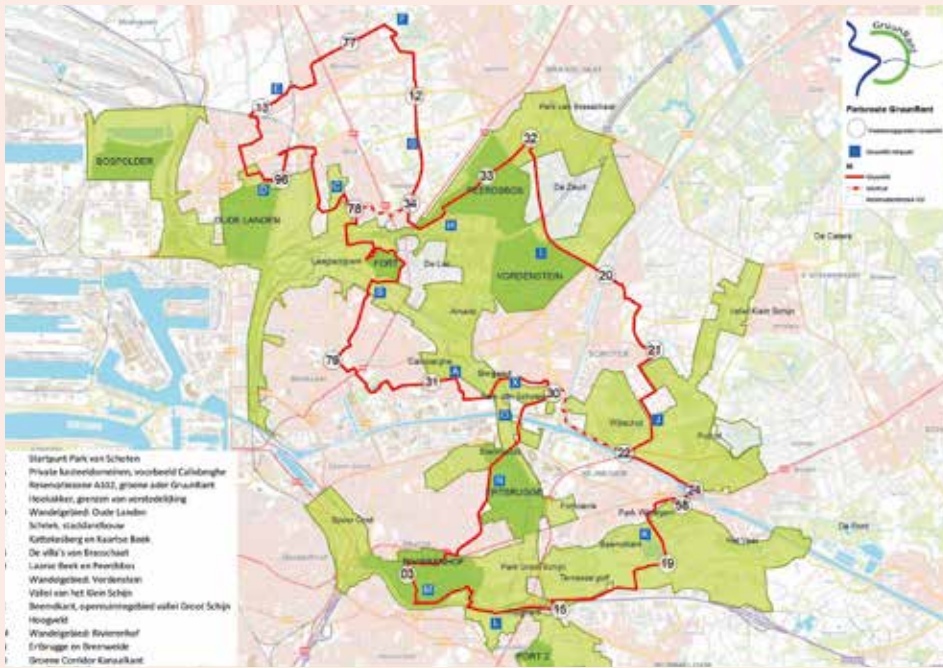
WIJNEGEM PARK

Wijzelf parkeerden onze wagen op de parking van het Wijnegempark, gelegen achter taverne De Swaen. Vertrekken en aankomen aan een horecazaak heeft altijd voordelen, vinden we. Het park, met zijn bekende Jan Vlemincktoeren, is eigendom van de gemeente Wijnegem. Het is nog altijd wachten op een grondige restauratie van deze toren met bijgebouwen, maar er lijkt nu toch schot in te komen. Het complex moet alleen nog een bestemming krijgen.

We verlaten het Wijnegempark en fietsen langs het zopas heraangelegde Marktplaats, met daar recht tegenover het gemeentehuis. Hier werd zelfs een fietsstraat aangelegd, waarbij de fietser koning is, want de auto mag niet voorbijsteken.

RIVIERENHOF

Het gaat richting Wommelgem via een stukje Schijnvallei, waar Natuurpunt een mooi plekje natuur beheert: de Beemdkaant.

© GruunRant

We passeren enkele boerderijen in een vrij onverwacht opduikend landelijk gebied in de onmiddellijke nabijheid van een industriezone. We fietsen parallel met de autostrade, zien rechts van ons het terrein van Golf Ternesse liggen en duiken daarna de autostrade onderdoor. Daarna volgen nog twee tunnels onder drukke wegen in de buurt van de bekende rotonde aan het op- en afrittencomplex in Wommelgem.

De autostrade blijft onze gezelschap, ook bij het binnenrijden van het Provinciaal Groendomein Rivierenhof in Deurne. In dit stadspark gonst het van recreanten: wandelaars, fietsers, joggers. Bovendien zijn er veel sportvelden, plus (lig)weiden aan de vijvers en elders. Het kasteel is ingericht als taverne, maar bij goed weer kun je ook buiten verpozen op het terras van het minigolfterrein. Even verder, aan knooppunt 3, doemt een tweede kasteel op: het Sterckxhof, vroeger bekend als het Zilvermuseum. Nu is het gebouw gesloten.

ZURKELBOS

We verlaten Deurne via de Schotensteinweg en begeven ons op Wijnegems grondgebied naar het landschap rond het classicistische Kasteel Ertbrugge, waar we ook een samentuin aantreffen. In Schoten zelf passeren we het Kasteel van Schoten, met wandelpark en sportterreinen, en de Riddershoeve, een horrecazaak. Het kasteel is eigendom van

de gemeente en doet dienst als cultureel centrum. Elk jaar vindt in dit domein een internationaal volksdansenfestival plaats.

Even verderop, in het zogenaamde Zurkelbos, treffen we een klein bakstenen kapelletje aan, toegewijd aan Onze-Lieve-Vrouw. Het Mariabeeldje is een creatie van de Schotense beeldhouwer Herman Cornelis (1915-1997). Hij is ook de schepster van de zuilengalerij rond en op het marktplein in het centrum van de gemeente. Daar vlakbij bevindt het Withof, dat zijn huidige witte en rechthoekige uitzicht kreeg in 1833.

BOUCKENBORG

Tussen de wijken Borgeind en Deuzeld ligt Calixberghe, een groot privékas-

teeldomein. Van dat domein vangen we maar een glimp op, want we fietsen richting Merksem. We doorkruisen het park Bouckenborg, met kasteeltje, eigendom van de stad Antwerpen. En plots komen we uit op de drukke Bredabaan, vlak bij de Sint-Franciscuskerk. We steken deze weg over, passeren het zwembad en belanden in een ander stadspark: Roosendael. Ook hier staat een kasteeltje en op een rustbank genieten we van de eendjes die rustig in de vijver zwemmen.

Terug op de fiets rijden we richting AZ Jan Palfijn, waarna we de volkstuintjes opzoeken en in een weelde van groen rond het Fort van Merksem fietsen. Drie groene longen op een rij: je verwacht het niet direct in Merksem, dat vooral bekend is van zijn Sportpaleis.

KASTEEL VELTWIJCK

We stevenen af op de Oude Landen, een 100 hectare groot natuurgebied in Ekeren, beheerd door Natuurpunt. Er zijn hier nog landbouwers die gewassen produceren en de open ruimte vrijhouden tussen stad en haven. Al kronkelend door verscheidene straten houden we even halt op het binnenplein van het Kasteel Veltwijck, waar we van een verfrissend drankje genieten in de aldaar geïnstalleerde pop-up taverne. Dit waterkasteel met U-vormige bijgebouwen is meer dan 450 jaar oud, werd zopas mooi gerenoveerd en doet dienst als districtshuis van Ekeren. Een ideale rustplek.

Van Ekeren gaat het naar Brasschaat waar we voorbij de Brusselse Bossen fietsen. Dat gebied (27 hectare) vormt samen met de speelzone Kattekesberg (10 hectare) één geheel. De hele zone is eigen-

Sterckxhof in Deurne

dom van de Vlaamse Gemeenschap (Agentschap voor Natuur en Bos) en de gemeente Brasschaat. Wandelen en spelen is hier de boodschap.

PEERDSBOS

Via de wijk Mariaburg (Ekeren - Brasschaat) belanden we in het Peerdsbos, dat zich grensoverschrijdend uitstrekt over de gemeenten Brasschaat en Schoten. Fietsen in het Peerdsbos is een zaligheid, zeker omdat je er ook kunt verpozen in horecazaak De Melkerij. Kinderen kunnen er zich uitleven op tal van speeltoestellen

Merkwaardig bouwwerk op het kruispunt van een aantal dreven is een obelisk, geplaatst in 1885 en in die tijd ingevoerd door graaf Armand Reusens. Hij liet in 1872 het voormalige Kasteel van Brasschaat afbreken om er een nieuw te bouwen.

In het verlengde van het Peerdsbos ligt het gemeentelijk Park van Brasschaat, maar de route leidt er niet naartoe. We fietsen wel naar de Zeurt en komen zo uit op de Schotense Vaart, zoals het Kanaal Dessel - Turnhout - Schoten in de volksmond wordt genoemd. We rijden over het bruggetje en fietsen door de residentiële, door groen overgoten wijken als Schotenhof en Koningshof, waar we onder meer het Hof van Villers op onze weg tegenkomen.

KASTEEL KIJKUIT

En zo naderen we stilaan maar zeker ons eindpunt. Eerst moeten we nog een fikse kasseistrook overwinnen, met name in de Broekstraat – bekend van wielerklassieker de Scheldeprijs. Daar valt ons oog op een uiterst mooi verzorgd domein met kasteel:

Kijkuit, eigendom van de adellijke familie Van Havre. Automatisch komen we uit op het Albertkanaal, dat Antwerpen met Luik verbindt. Eens de brug over deze waterweg overgestoken, zien we achter de watertoren het Wijnegempark liggen. Na enkele pedaalslagen bereiken we de parking waar we eerder deze dag onze tocht achterlieten. Zo beleefden we een deugddoende rit met veel groen – wat je niet echt verwacht zo dicht bij de stad Antwerpen – waarbij niet de auto, maar de fiets koning is.

Kasteel Bouckenborg in Merksem

Kapel in het Zurkelbos in Schoten

OVERZICHT

- Afstand:** 47 kilometer, met twee plaatsen om de rit in te korten tot 24 of 17 kilometer.
- Start:** parking Wijnegempark achter taverne De Swaen, Turnhoutsebaan 387, 2110 Wijnegem.
- Bewegwijzering:** volg de knooppunten 19-15-03-30-31-79-78-96-13-77-12-34-33-32-20-21-24-58-19.
- Reliëf:** vlak.
- Wegtoestand:** over het algemeen goed, al zijn sommige fietspaden in Deurne en Merksem wel aan een onderhoudsbeurt toe; de onverharde gedeelten in de parkgebieden vormen geen probleem.
- Logistiek:** er zijn horecazaken in Wijnegem (park en Markt), in het Rivierenhof in Deurne, aan het Kasteel van Schoten en in de wijk de Lek, aan het zwembad in Merksem en in het Peerdsbos in Brasschaat.
- Blikvangers:** de vele natuur- en parkgebieden die je tegenkomt.
- Bijzonderheid:** deze domeinen bevinden zich op amper een boogscheut van de stad Antwerpen.
- Gebruikte kaart:** gratis flyer GruunRant. Downloadbaar (ook op gps) via www.gruunrant.reddevoorkempen.be; Fietskaart Kempen, uitgave Toerisme Provincie Antwerpen.
- Info:** www.gruunrant.reddevoorkempen.be
- FMK-waardering:** een afwisselende route, waarbij je telkens van het ene groen-domein naar het andere fietst en onvermoede mooie plekjes ontdekt.